

Tako kmetijstvo kakor industrija se razvijata danes v Jugoslaviji in Bolgariji v različnih smereh. V tem razvoju pa so skrite še neznane možnosti za gospodarsko sodelovanje, katere bosta odkrivali skupni trgovski zbornici.

Jugoslovanska in bolgarska industrija sta že stavili druga drugi predloge v tem smislu, da bi Bolgarija pridelovala bombaž za Jugoslavijo, Jugoslavija pa bi pridobivala bakreno rudo za Bolgarijo.

Dejstvo je, da je spojitev jugoslovanske in bolgarske trgovske zbornice že zajela gospodarske delavce obeh držav in je globoko proknila v najširše ljudske plasti tako v Bolgariji kakor v Jugoslaviji.

Trgovska spojitev naše države z Romunijo

Po romunskih podatkih se je od leta 1935., ko je vrednost romunskega izvoza v Jugoslavijo znašala 180.460.000 lejev, zvišala na 431.820.000 lejev v letu 1939. Romunski uvoz iz Jugoslavije se je v istem času dvignil od 45.328.000 na 233.366.000 lejev. Od jugoslovanskega uvoza odpadeta na Romunijo samo 2%, od izvoza pa komaj 1%. Jasno je, da ne moremo biti zadovoljni s tako majhno zunanjo trgovino z našo sosedo. V interesu obeh držav je, da se medsebojna izmenjava blaga zviša, posebno še, ker obstojajo za to številni predpogoji, narava je bogato obdarovala tako Romunijo kakor Jugoslavijo. Obe državi razpolagata s številnimi surovinami in drugimi proizvodi za izvoz. Med obema državama obstojajo dobre prometne zveze po železnicah in rekah. To so najboljši pogoji za širše sodelovanje na gospodarskem polju. Razlog, da se gospodarsko sodelovanje z Romunijo doslej ni dovolj razvilo, je v tem, da se doslej nismo dovolj med seboj spoznali. Gospodarski krogi obeh držav so slabo obveščeni o medsebojnih poslovnih možnostih. Ne vežejo jih zadostne trgovske zveze, ki obstojajo z drugimi narodi. Naši gospodarstveniki le neradi zapuščajo stare zveze in iščejo nova tržišča. Jugoslovansko-romunska trgovinska zbornica mora to nadomestiti ter dati večji polet gospodarskim zvezam naših poslovnih ljudi. Otvoritev romunsko-jugoslovanske gospodarske zbornice prihaja o pravem času. Sodelovanje se mora razviti tudi v smeri skupne prodaje na inozemskih tržiščih, tako da bi se izključila medsebojna konkurenca, ki nam ne more koristiti. Nazadnje bo zanimivo proučiti pogoje, pod katerimi bi se dalo skupno kupovati v inozemstvu ono blago, ki ga Romunija in mi uvažamo.

*

Jugoslavija, Bolgarija in Romunija so poljedelske države, ki pa imajo poleg obilice po-

ljedelskih proizvodov tudi mnogo surovin za izvažanje. Ako bo omenjena spojitev trgovskih zbornic rodila zaželjeni uspeh, ne bo imelo od izmenjave in prodaje preobilice raz-

nih dobrin dobiček samo trgovstvo, ampak v veliki meri tudi kmet, ki tvori najmočnejšo podlago trgovsko povezanih treh glavnih balkanskih držav.

Država prevzela 160 km banovinskih cest na Štajerskem

Država je prevzela v svojo oskrbo 160 km banovinskih cest na Štajerskem. Gre za prevzem važnih cestnih zvez: Maribor-Marenberg-Dravograd-Prevalje-Holmec-drž. meja. Druga pa je: Maribor-Št. Lenart-Sv. Benedikt-G. Radgona-Radenci-Petanjski most-Tišina-Mur. Sobota-Mačkovci-drž. meja.

Z omenjenima dolgima cestnima zvezama so prešle v roke državne oskrbe vse razne preureditve in preložitve, katere so že bile v delu, ali pa so bile nameravane v bližnji bodočnosti.

Največja dela so se vršila na cesti Maribor-madžarska meja med Sv. Lenartom in Sv. Benediktom. Tukaj se gradi čisto nova cesta, ki bo skrajšala dosedanjo 15 km dolgo cesto preko Sv. Trojice in Trotkove za dobro polo-

vico z malim vzponom pri dosedanji hribovitosti. Ta cestna zveza bo letos delno gotova. Drugo večje delo na tej cesti so začeli pred dvema letoma v Zamarkovi, kjer bi se naj preložil pol kilometra dolg kos ceste skozi Črni les.

Na cesti Maribor-Dravograd-nemška meja so bile v načrtu velike preložitve. Pred štiri leti so bili že izgotovljeni načrti za preložitve ceste Maribor-Kamnica-Bresternica k Dravi, s čemer bi odpadli sedanji nevarni ovinki in vzponi ter bi obenem dobilo mesto kar naravnost dohod na Mariborski otok. Mariborski okrajni cestni odbor je vsako leto vstavljal v sklad za izvršitev te preložitve 300.000 dinarjev ter bi se bilo dalo delo v doglednem času izvršiti, četudi je bilo preračunano na tri milijone dinarjev.

Po Jugoslaviji

O volitvah se dosti ugiblje med ljudmi in piše po časnikih. Kar se tiče volitev v narodno skupščino, prevladuje mnenje, da čas za nje še ni dozorel. Hrvatski listi izražajo mnenje, da je tega v veliki meri kriva strankarska razcepljenost med Srbi, med katerimi se je baje začelo pojavljati že 18 strank. Dokler ne pride do notranje ureditve strankarsko-političnih razmer med Srbi, ni misliti na volitve, ki zahtevajo enotno gledanje volilcev na notranjo državno preureditev. Kot najbolj pereče smatrajo Hrvati volitve v Hrvatski sabor. »Dokler ne bo Hrvatskega sabora,« piše »Hrvatski dnevnik«, »bo hrvatska javnost hladno sprejemala vse odloke, pa tudi one, s katerimi se izvaja sporazum od 26. avgusta 1939.« V javnosti pa se dosti splošno smatra, da bi bile najlažje izvedljive občinske volitve. V zvezi s tem se poroča, da misli vlada na preureditev občinskega zakona.

Zdravniško vprašanje je postalo pereče. Ne gre toliko za pomanjkanje zdravnikov, marveč predvsem za to, da podeželje nima dovolj zdravnikov, ker večina zdravnikov sili v mesta, in sicer v večja mesta. Posledica tega

je, da ostane podeželsko ljudstvo v zdravstvenem oziru zanemarjeno. To pa je v veliko škodo telesni sili in odpornosti naroda in države. Zato se v vseh modernih državah posveča velika skrb politiki narodnega zdravja. Banovina Hrvatska je že tudi začela s potrebnimi preosnovami. Kakor v Sloveniji, drvi tudi na Hrvatskem zdravniki v večja mesta. Tako ima Zagreb z 250.000 prebivalcev 635 zdravnikov, vse vasi z dvema milijonom prebivalcev pa samo 359 zdravnikov. Po zagrebških bolnišnicah je v raznih oddelkih vs polno primarijev in specialistov, mnoge provincijske bolnišnice pa nimajo niti najpotrebnejših specialistov. Ne more se torej reči, da bi bilo zdravilstvo v službi naroda, zlasti kmečkega ljudstva. Radi tega je preosnova v tem oziru nujno potrebna. Banovina je že izdala nekaj odredb; druge pa se pripravljajo, med njimi tudi uredba o »Obvezni službi zdravnikov v vasi«.

Nepismenost pobijajo z veliko vnemo. Me hrvatskim ljudstvom je doslej bilo veliko nepismenosti, ki ni v čast nobenemu narodu. Za

»Črna vdova«, ki se je vse boji... V Ameriki pravijo neki vrsti strupenih pajkov »Črna vdova«. Je to najbolj strupena žuželka, kar jih pozna naš svet. Ugriz »Črne vdove« spravi človeka v teku treh ur pod zemljo. Protistrup še niso utegnili iznajti. — Osebeje londonskega živalskega vrta, kjer imajo v stekleni kletki takšnega pajka, je bolj v strahu pred »Črno vdovo«, kakor pred še bolj krvoločnimi zvermi. — Strežnik, ki skrbi za tega člana živalskega vrta, se mora posebno paziti pred njim. Ukazano mu je, odkar se je začela sedanja vojna, da mora pajka takoj umoriti, čim bi prišlo do zračnega napada na mesto. Lahko bi se namreč primerilo, da bi »Črna vdova« ušla, se zaredila

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

14

Mlatilnica je naglo žrla snopje. Računal je, da bo do večera odrdralo proti Odesi osem velikih avtomobilov, če se ne bo kaj zgodilo, kar bi ustavilo rdečega orjaka.

Sicer pa so na njihah nepregledne vrste križev. Četudi bo mlatilnica nemoteno delala do večera, bo kvečjemu s treh postati zmanjkalo snopja.

In ostali križi? Ah, ostali... Plamen jih bo uničil. Vsi bodo zgoreli.

Preteklo noč so njegovi zaupniki hodili po sosednjih vaseh in ljudem sporočili, da morajo križe na vseh njihah zažgati, ko bodo zagledali plamen v bližini Balte.

V svoji domišljiji je že videl, kako se križi drug za drugim užigajo in sporočajo sosednjim vasem, da je Balta izpolnila svojo obljubo in je sedaj na njih vrsta, da jo posnemajo. Od sosednjih vasi je že zjutraj dobil poročila, da so ljudje pripravljani in bodo storili, kar on želi. Tako se bo zvečer vsa okolica kopala v morju plamenov...

9.

Sonce je že precej poševo osvetljevalo ravnico. Boljševik, ki je nadziral delo lokomobila, je pogledal na uro. Ker je bil čas odmora, je za eno uro ustavil stroj. Po enournem odmoru se bo mlačva nadaljevala vse do teme.

Sikanje lokomobila in zamolko godenje je utihnilo in nad ravnino je zavladala tišina. Po zraku so še nekaj časa poletavali kosci slame, a sčasom so tudi ti popadali na tla.

Fedor je zavezal zadnjo vrečo, stresel s sebe prah ter si z obraza obrisal umazani pot. Nato se je obrnil k Nataši in se ji nasmehnil.

Deklica si je odzvala robec, ki ji je varoval lasce. Nato je tudi ona otresla prah, ki je pokrival njeno obleko.

Fedor se ji je približal in ji zašepetal:

»Preveč truda za te pse!«

»Da, preveč!« je prikimala Nataša. »A kaj hočemo? Moramo garati, če hočemo živeti.«

Kmetje in kmetice so se nekoliko odmaknili od lokomobile in mlatilnice. Zbrali so se v skupinah. Nekateri so ostali sami. Vsak si je poiskal na dvorišču kak miren kotiček, kjer bi si mogel nekoliko odpočiti. Kako skromno južno je malokdo imel s seboj. Mnogi še obeda niso imeli. Pa zaupali so v Karino. Prejšnja leta je v odmorih prišla mednje in jim je postregla s kruhom in slanino. Tudi sedaj so jo pričakovali.